

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
Δ. Μπουρδάρας, Ειδικός Σύμβουλος

• Μέγαρο Σταθάτου, Ηροδότου 1, 10674, Αθήνα • τηλ.
• e mail :

• Φαξ

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2003

**Σημείωμα
υπόψη κ. Πρωθυπουργού**

**Θέμα: Αγροτικός τομέας. Το κυβερνητικό έργο που έχει
επιτελεστεί και ο προγραμματισμός του για την επόμενη
τετραετία.**

Κύριε Πρόεδρε,

Διαβιβάζεται σημείωμα σχετικά με το ανωτέρω θέμα. Ενδεχόμενα να είναι χρήσιμο κατά τις δημόσιες παρεμβάσεις σας σε θέματα αγροτικής πολιτικής.

Αποτελεί μία πιο αναλυτική παρουσίαση του σημειώματος που σας διαβίβασα στις 03/07/2003. Το σημείωμα εκείνο χρησιμοποιήθηκε ήδη από το Υπουργείο Γεωργίας στην απάντησή του στο Πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας για την αγροτική ανάπτυξη.

Με τιμή

Δ. Μπουρδάρας

Εσωτ. διανομή: κ. Ν. Θέμελη
Προϊστάμενο Γραφείου Σχεδιασμού Στρατηγικής

Κοινοποιείται: κ. Σ. Κοσμίδη
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου για ενημέρωση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
Δ. Μπουρδάρας, Ειδικός Σύμβουλος

- Μέγαρο Σιαθιάτου, Ηροδότου 1, 10674 • τηλ.
- Φαξ
- e mail :

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

**ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΕΠΙΤΕΛΕΣΤΕΙ ΚΑΙ Ο
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ**

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2003

Το πρόγραμμα που θα εφαρμόσει η Κυβέρνησή μας στον αγροτικό τομέα δεν μπορεί να περιοριστεί στην εξαγγελία μερικών αποσπασματικών παροχών οι οποίες συγκυριακά απασχολούν μέρος της κοινής γνώμης. Θα συνεχίσουμε και μετά το 2004 να υλοποιούμε την πολιτική που ήδη εφαρμόζουμε από το 1996 και η οποία, σε γενικές γραμμές, στοχεύει

- στη στήριξη του αγροτικού εισοδήματος
- στην ολοκληρωμένη αγροτική ανάπτυξη
- στην προστασία του καταναλωτή και του περιβάλλοντος

Έτσι, τα μέχρι τώρα επιτεύγματά μας που αποτελούν εγγύηση των προθέσεών μας αλλά και οι κύριοι άξονες της πολιτικής μας για την επόμενη τετραετία συνοψίζονται στις παρακάτω ενότητες.

1. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα μέτρα στήριξης των αγροτικών προϊόντων και οι δράσεις υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης αποτελούν τον κορμό της γεωργικής μας πολιτικής και συνήθως αποδίδονται με τους όρους Πυλώνας I και Πυλώνας II αντίστοιχα. Στους τομείς αυτούς εφαρμόζονται κατ' εξοχήν οι ρυθμίσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.).

Σε ότι αφορά τον Πυλώνα I η πολιτική μας εκφράζεται με τις θέσεις που προωθούμε στα διάφορα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κ.λ.π. Η Κ.Α.Π. καλύπτει μία ποικιλόμορφη γεωργία από το βορρά μέχρι το νότο και από την ανατολή μέχρι τη δύση της ευρωπαϊκής ηπείρου. Καλύπτει επίσης τις σχέσεις μας με τις τρίτες χώρες, τομέας εξαιρετικά αναπτυγμένος αλλά και κρίσιμος ως προς τη διαμόρφωσή της. Η προσπάθειά μας συνίσταται στο να προσαρμοσθούν έτσι οι ρυθμίσεις της Κ.Α.Π. ώστε να ανταποκρίνονται στο μέγιστο βαθμό στις ανάγκες της ελληνικής γεωργίας.

Σε ότι αφορά τον Πυλώνα II, δηλαδή στα μέτρα της αγροτικής ανάπτυξης και της ανάπτυξης της υπαίθρου, η πολιτική μας εκτός από τη συμμετοχή στις γενικότερες διαδικασίες διαμόρφωσης των ρυθμίσεων της Κ.Α.Π. ενεργοποιείται και στο επίπεδο της εφαρμογής και συγχρηματοδότησης των μέτρων. Οι επιμέρους ρυθμίσεις των Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης (Κ.Π.Σ.) επαφίενται στην κυβερνητική πρωτοβουλία και συγχρηματοδοτούνται από τον εθνικό προϋπολογισμό, στα πλαίσια βέβαια ενός γενικότερου προγραμματισμού του κοινοτικού πλαισίου.

1.1. Η στήριξη των αγροτικών προϊόντων (Πυλώνας I)

Το πρόβλημα που καλούμεθα να αντιμετωπίσουμε συνίσταται στο ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές είναι πολύ χαμηλές και καθημερινά μεταβάλλονται επηρεαζόμενες και από εξωγενείς παράγοντες όπως η ισοτιμία με το δολάριο. Αντίθετα, αυτό που επιθυμούμε είναι μία ακαθάριστη πρόσοδος των ελλήνων παραγωγών υψηλότερη από αυτή που θα προέκυπτε από την επικράτηση των διεθνών τιμών στο εσωτερικό και με τις δυνατόν λιγότερες διακυμάνσεις.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού εφαρμόζουμε δύο μηχανισμούς, εναλλακτικά ή αθροιστικά:

- Την επιβολή δασμών κατά την εισαγωγή και τη χορήγηση επιδοτήσεων κατά την εξαγωγή. Στην περίπτωση αυτή οι εσωτερικές τιμές παραγωγού αλλά και καταναλωτή διαμορφώνονται στο επίπεδο των διεθνών τιμών προσαυξημένο κατά το στοιχείο της εξωτερικής προστασίας. Το βάρος της στήριξης το φέρει κυρίως ο καταναλωτής.

- Την καταβολή ενισχύσεων στην παραγωγή. Οι ενισχύσεις καταβάλλονται ανά κιλό παραγόμενου προϊόντος ή ανά στρέμμα ή ανά εκτρεφόμενο ζώο. Δεν εφαρμόζεται προστασία στα σύνορα με αποτέλεσμα οι τιμές στην εσωτερική αγορά να τείνουν να εξισωθούν με τις χαμηλότερες διεθνείς, ενώ η ακαθάριστη πρόσδοδος του παραγωγού διατηρείται σε υψηλό επίπεδο χάρη στην ενίσχυση. Στην περίπτωση αυτή το βάρος της στήριξης το φέρει ο κοινοτικός προϋπολογισμός.

Η πολιτική μας συνίσταται στην προώθηση του δεύτερου μηχανισμού για τα προϊόντα δικού μας ενδιαφέροντος ώστε να ελαφρύνεται ο έλληνας καταναλωτής και να επιβαρύνεται ο κοινοτικός προϋπολογισμός.

Η δημόσια δαπάνη για τα μέτρα στήριξης των αγροτικών προϊόντων καλύπτεται αποκλειστικά από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Εθνικές ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από αιτιολογημένο αίτημα και με την έγκριση του Συμβουλίου των Υπουργών Γεωργίας, όπως συνέβη κατά την περίοδο 2001/02 για το βαμβάκι. Το μέγεθος του αγροτικού τομέα κάθε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και η συμμετοχή τους στα έσοδα του κοινοτικού προϋπολογισμού κατηγοριοποιεί τις χώρες σε καθαρούς δότες ή αποδέκτες των κοινοτικών πόρων. Τα κράτη μέλη που είναι καθαροί δότες ακολουθούν μία περιοριστική πολιτική την οποία και αντιμαχόμαστε ως καθαροί αποδέκτες. Υπ' αυτό το πρίσμα εφαρμόζονται περιοριστικά μέτρα στο ύψος της ενισχυόμενης παραγωγής με τη μορφή κατωφλίων και ποσοστώσεων. Πάγιο μέλημά μας είναι η αύξηση των ποσοτικών αυτών ορίων για τα προϊόντα ελληνικού ενδιαφέροντος. Πριν λίγα χρόνια καταφέραμε την αύξηση της μέγιστης εθνικής εγγυημένης ποσότητας για το ελαιόλαδο, ενώ εντελώς πρόσφατα πετύχαμε την αύξηση της ελληνικής ποσόστωσης γάλακτος.

Αντίστοιχα, ανάλογες πιέσεις ασκούνται από τους διεθνείς μας εταίρους που βλέπουν το μερίδιο τους στις διεθνείς και τις κοινοτικές αγορές να περιορίζεται συνεχώς λόγω της αύξησης της κοινοτικής παραγωγής.

Αποτέλεσμα των δημοσιονομικών περιορισμών στο εσωτερικό και των πιέσεων στο εξωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η συνεχής αναπροσαρμογή της Κ.Α.Π. Σε αυτή τη διαδικασία συμμετέχουμε ενεργά προασπίζοντας τα συμφέροντα των ελλήνων αγροτών.

Από το 1996, που ήταν η πρώτη χρονιά πλήρους εφαρμογής της μεγάλης μεταρρύθμισης της Κ.Α.Π. του 1992, υπήρξε μία στροφή από τη στήριξη των τιμών μέσω δασμών και εξαγωγικών επιδοτήσεων στη στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών μέσω χορήγησης άμεσων εισοδηματικών ενισχύσεων. Η πορεία αυτή έκανε συμβατή την Κ.Α.Π. με τις δεσμεύσεις που αναλάβαμε στα πλαίσια της γεωργικής συμφωνίας του Γύρου της Ουρουγουάης της GATT. Εφαρμόσαμε τη συμφωνία αυτή χωρίς κανένα σχεδόν αρνητικό αποτέλεσμα για την ελληνική γεωργία.

Ακολούθησε μία σειρά αναθεωρήσεων της Κ.Α.Π. σε επιμέρους προϊόντα με τις εξής σημαντικότερες αλλαγές για την Ελλάδα:

- *Χυμοί εσπεριδοειδών, μεταποιημένη νιομάτα και κονσερβοποιημένα ροδάκινα.* Η ενίσχυση στο μεταποιητή μετατράπηκε σε ενίσχυση στον παραγωγό μέσω των ομάδων παραγωγών.
- *Νωπά οπωροκηπευτικά.* Μειώθηκε η διέξοδος στην απόσυρση, η οποία πραγματικά είχε πάρει αδικαιολόγητες διαστάσεις στην περίπτωση τριών προϊόντων. Ως αντιστάθμισμα θεοπίστηκαν τα Λειτουργικά Προγράμματα υπέρ των ομάδων παραγωγών.
- *Καπνός.* Παρατάθηκε το καθεστώς των υψηλών πριμοδοτήσεων παρά τη σφοδρή αντίδραση των περισσότερων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- *Ελαιοκομία.* Αυξήθηκε η Μέγιστη Εγγυημένη Ποσότητα, κατανεμήθηκε κατά κράτος μέλος, η ενίσχυση στην κατανάλωση μετατράπηκε και αύξησε την ενίσχυση στην παραγωγή και προβλέφθηκε στήριξη για τις επιτραπέζιες ελιές.
- *Βαμβάκι.* Διατηρήθηκε το σύστημα των ελλειμματικών πληρωμών. Αποφεύχθηκε η αύξηση της συνυπευθυνότητας υπό την προϋπόθεση της συγκράτησης της παραγωγής στους 1.138.000 τόνους, ποσότητα ικανοποιητική, κάτι όμως που απαιτεί την αυτοσυγκράτηση των παραγωγών και την συνεργασία τους με τη διοίκηση.
- *Αιγοπρόβειο κρέας.* Η βασική πριμοδότηση αυξήθηκε σημαντικά σε 16,8 €/κεφαλή, σε €7 κεφαλή για τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές επιπλέον της βασικής ενώ προβλέφθηκε και επιπλέον δημοσιονομικός φάκελος 8 εκατ.€.
- *Ρύζι.* Όπως στα οπωροκηπευτικά, μειώθηκε η τιμή παρέμβασης ενώ αυξήθηκε σημαντικά η στρεμματική ενίσχυση.

Ο επόμενος μεγάλος σταθμός στην εξέλιξη της Κ.Α.Π. ήταν η Agenda 2000 όπου αποφασίστηκε η περαιτέρω αύξηση των ενισχύσεων στα σιτηρά και στο βόειο κρέας ενώ αυξήθηκε και η ελληνική ποσόστωση γάλακτος στους 700.000 τον.

Η πολιτική που ακολουθήσαμε κατά την εξέλιξη της Κ.Α.Π., έτσι όπως αυτή περιγράφηκε παραπάνω, οδήγησε σε μία πολύ υψηλή στήριξη κατά προϊόν. Η στήριξη αυτή αναδεικνύεται από τα παρακάτω στοιχεία της εμπορικής περιόδου 2002 – 2003:

Σιτηρά

- Στρεμματική ενίσχυση63 €/τον. (21 δρχ/κιλό)

Καλαμπόκι

- Στρεμματική ενίσχυση62 €/τον. (21 δρχ/κιλό)

Σκληρός σίτος

- Συμπληρωματική ενίσχυση28 €/στρέμμα (9.540 δρχ/στρέμμα)

Ρύζι

- Στρεμματική ενίσχυση39 €/στρέμμα (13.290 δρχ/στρέμμα)

Ελαιόλαδο

- Ενίσχυση στην παραγωγή (περίοδος 2000/2001).....1.148 €/τον. (391 δρχ/κιλό)

Φακές - Ρεβύθια

- Στρεμματική ενίσχυση18,1 €/στρέμμα (6.170 δρχ/στρέμμα)

Καπνός

- Ενίσχυση στη παραγωγή (ανάλογα με την ποικιλία).....2.384-4.130 €/τον.
(810 - 1.410 δρχ/κιλό)

Βαμβάκι

- Ενίσχυση506 €/τον. (170 δρχ/κιλό)

Μεταποιημένα οπωροκηπευτικά (ενίσχυση στους παραγωγούς)

- Πορτοκάλια 113 €/τον. (39 δρχ/κιλό)
- Λεμόνια105 €/τον. (36 δρχ/κιλό)
- Ντομάτα35 €/τον. (12 δρχ/κιλό)
- Ροδάκινα48 €/τον. (16 δρχ/κιλό)
- Σταφίδα (ανάλογα με την ποικιλία).....240-329 €/στρέμμα
(81.800 - 112.100 δρχ/στρέμμα)

Μεταξοσκώληκες

- Ενίσχυση133 €/κυτίο (45.300 δρχ/κυτίο)

Αιγοπρόβειο κρέας (ημερολογιακό έτος 2002)

- Ενίσχυση17 €/κεφαλή (5.800 δρχ/κεφαλή)
- Συμπληρωματική ενίσχυση ορεινών & μειονεκτικών7 €/κεφαλή
(2.400 δρχ/κεφαλή)
- Πρόσθετη ενίσχυση0,8 €/κεφαλή (270 δρχ/κεφαλή)

Βόειο κρέας (ημερολογιακό έτος 2002)

- Πριμοδότηση αρσενικών μόσχων150 €/κεφαλή (51.100 δρχ/κεφαλή)
- Πριμοδότηση θηλαζουσών αγελάδων~~€~~/κεφαλή (76.300
δρχ/κεφαλή)
- Πριμοδότηση σφαγής50-80 €/κεφαλή
(17.000 - 27.300 δρχ/κεφαλή)
- Πριμοδότηση εκτατικοποίησης~~€~~/κεφαλή (34.100
δρχ/κεφαλή)
- Πριμοδότηση δαμαλίδων110 €/κεφαλή (37.500 δρχ/κεφαλή)

Σημειώνεται ότι η τιμή παραγωγού για τα τεύτλα, το βόειο κρέας, το γάλα αγελάδας και το κρέας πουλερικών είναι διπλάσια της διεθνούς τιμής λόγω της εφαρμογής του μηχανισμού εισαγωγικών τελών - εξαγωγικών επιδοτήσεων. Στο βαμβάκι η ενίσχυση στην παραγωγή υπερβαίνει το 200% της εμπορικής τιμής ενώ στον καπνό η πριμοδότηση είναι μέχρι 550% της εμπορικής τιμής, ανάλογα με την ποικιλία.

Επιπλέον, ειδικά προγράμματα εφαρμόζονται για τη στήριξη της παραγωγής του μελιού, για τους παραγωγούς των νησιών του Αιγαίου και για τη δωρεάν διανομή τροφίμων σε άπορους. Κάθε χρόνο χορηγούνται πάνω από 20 εκατ. € επιπλέον για τη στήριξη των γεωργικών προϊόντων και τον εφοδιασμό των νησιών του Αιγαίου Πελάγους ενώ μέσω του προγράμματος της δωρεάν διανομής τροφίμων διατίθενται πάνω από 10.000 τον. τροφίμων σε άπορες ελληνικές οικογένειες. Προωθήσαμε τα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης και τα Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης. Κατοχυρώσαμε την αποκλειστική ονομασία της φέτας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι συνολικές μας εισπράξεις από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για τη στήριξη των ελληνικών αγροτικών προϊόντων κατά το 2002 έχει ως εξής:

ΤΟΜΕΑΣ	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ σε εκατ. €
Σιτηρά – ρύζι	516
Ελαιόλαδο	565
Βαμβάκι	570
Οπωροκηπευτικά	232
Καπνός	369
Βόειο κρέας	84
Αιγοπρόβειο κρέας	132
Νησιά Αιγαίου	26
Λοιπά	68
ΣΥΝΟΛΟ	2.562

Τα ποσά αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά εάν συγκριθούν με τα 8.800 εκατ. € που αποτελούν την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της ελληνικής γεωργικής παραγωγής και αποδεικνύουν την αποτελεσματικότητα της πολιτικής που ακολουθούμε.

Εξάλλου οι συνολικές εισπράξεις της Ελλάδας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό αποκλειστικά για τη στήριξη των αγροτικών μας προϊόντων από το 1998 διαμορφώνονται ως εξής:

ΕΤΟΣ	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ σε εκατ. €
1998	2.521
1999	2.660
2000	2.617
2001	2.572
2002	2.562

Σημειώνεται τέλος ότι κατά την προηγούμενη εμπορική περίοδο εξασφαλίσαμε την έγκριση του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας για χορήγηση πρόσθετης ενίσχυσης στο βαμβάκι από εθνικούς πόρους συνολικού ύψους 90 εκατ.€.

1.2. Τα μέτρα υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης (Πυλώνας II)

Στόχος των μέτρων υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης είναι η βελτίωση των δομών και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας μέσω δράσεων που αφορούν τους παραγωγικούς συντελεστές (εργασία, γη και κεφάλαιο). Η πολιτική μας διαμορφώνεται σε μία πλειάδα μέτρων που ουσιαστικά παρεμβαίνουν σε κάθε μορφή δραστηριότητας και ενισχύουν κάθε ενέργεια που αποβλέπει στη βελτίωση των δομών και των διαρθρώσεων της γεωργικής παραγωγής.

Παρότι τα μέτρα αυτά αποτελούν μέρος της Κ.Α.Π., η εθνική πολιτική αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα όχι μόνο στο εφαρμοστικό μέρος και στην εκταμίευση της εθνικής συμμετοχής αλλά και στην όλη διάρθρωση των μέτρων του Πυλώνα II. Εν προκειμένω, η κυβερνητική πολιτική συνίσταται στη μεγιστοποίηση της συνολικής δημόσιας δαπάνης, στη μεγιστοποίηση της κοινοτικής συμμετοχής και στην κατάλληλη διάρθρωση των συνολικών προγραμμάτων ώστε να ανταποκρίνονται πλήρως στην ελληνική πραγματικότητα.

Αποτέλεσμα των προσπάθειών των δικών μας κυβερνήσεων ήταν η ομαδοποίηση των γεωργικών διαρθρωτικών μέτρων στα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα τα οποία ακολουθήθηκαν από το Α', το Β' και τώρα το Γ' Κ.Π.Σ.

1.2.1. Προγραμματική περίοδος 1994-1999

Για την περίοδο 1994-1999 εφαρμόσαμε το Β' Κ.Π.Σ. και παράλληλα τα λεγόμενα συνοδευτικά μέτρα της αναθεώρησης του 1992. Η συνολική δημόσια δαπάνη και τα επιμέρους προγράμματα έχουν ως εξής:

Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη σε εκατ. €
Λειτουργικό πρόγραμμα ανάπτυξης γεωργίας	2.065
Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα (Γεωργία, αλιεία, δάση)	708
LEADER II	211
INTERREG II	39
Επιχειρησιακό πρόγραμμα αλιείας	186
PESCA	33
Συνοδευτικά μέτρα	259
ΣΥΝΟΛΟ	3.501

Οι γενικοί στόχοι του **Λειτουργικού Προγράμματος Ανάπτυξης της Γεωργίας** ήταν η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών δομών. Οι κύριες δράσεις που υλοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

- Επενδύσεις στη γεωργική εκμετάλλευση.....33.500 σχέδια
- Νέοι αγρότες.....20.300 δικαιούχοι
- Εξισωτική αποζημίωση (κατ' έτος).....157-188 χιλ. δικαιούχοι
- Βελτίωση βοσκοπότων.....2,8 εκατ. στρέμματα
- Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων.....720 σχέδια
- Διαχείριση υδατικών πόρων.....198 εκατ. €
- Ενισχύσεις Ομάδων Παραγωγών 257 Ομάδες
- Δασικά μέτρα
 - Αναδασώσεις, βοσκότοποι.....210 χιλ. στρέμματα
 - Δασικοί δρόμοι.....2.000 χιλιόμετρα
 - Προστασία και βελτίωση δασών.....480 χιλ. στρέμματα
 - Εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση.....45 χιλ. στρέμματα
 - Θηραματοπονία..... 34 χιλ. στρέμματα
 - Διευθέτηση χειμάρρων.....236 χιλ. στρέμματα

Πέραν των ανωτέρω χρηματοδοτήθηκαν και άλλες δράσεις όπως καταπολέμηση φυλλοξύρας, αναδιάρθρωση αμπελώνων και ανασύσταση δενδρώνων, αγροτική έρευνα κλπ.

Τα μέτρα για την αγροτική ανάπτυξη στα πλαίσια των **Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** είχαν τους ίδιους βασικούς στόχους με το λειτουργικό πρόγραμμα ανάπτυξης της γεωργίας και χρηματοδότησαν δράσεις για αρδευτικά, δασικά έργα, αναδασμό, αγροτουρισμό, υποδομές, μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων, κατάρτιση κ.λ.π. σε περιφερειακό επίπεδο.

Στόχος της κοινοτικής πρωτοβουλίας **LEADER II** ήταν η αγροτική ανάπτυξη με τη συμμετοχή τοπικών ομάδων δράσης. Τα κύρια μέτρα της πρωτοβουλίας αυτής είχαν ως εξής:

- Επαγγελματική κατάρτιση.....2.813 άτομα
- Αγροτουρισμός.....1.051 έργα
- Αξιοποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων.....1.185 επενδύσεις
- Περιβάλλον.....525 έργα

Σε ότι αφορά το αγροτικό σκέλος της κοινοτικής πρωτοβουλίας **INTERREG II** χρηματοδοτήθηκαν δράσεις που αφορούν την κτηνιατρική, το γενετικό υλικό, τους υδατικούς πόρους και την προστασία των δασών.

Το **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας** και η κοινοτική πρωτοβουλία **PESCA** είχαν ως βασικούς στόχους την αναδιάρθρωση του αλιευτικού μας στόλου, την προώθηση της υδατοκαλλιέργειας, τη βελτίωση των δομών μεταποίησης και εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων και τη δημιουργία αλιευτικών καταφυγίων.

Στον τομέα των **συνοδευτικών μέτρων** εφαρμόστηκε η πρόωρη συνταξιοδότηση με την ένταξη 29.000 δικαιούχων, η δάσωση 240.000 στρεμμάτων αγροτικής γης από 17.000 δικαιούχους και μέτρα για το περιβάλλον με την ένταξη 7.800 δικαιούχων με συνολική έκταση 860.000 στρ.

1.2.2. Προγραμματική περίοδος 2000-2006

Για την περίοδο 2000-2006 προγραμματίστηκε και ήδη εφαρμόζεται το Γ' Κ.Π.Σ. και η συνέχιση των συνοδευτικών μέτρων (Εγγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης – Ε.Π.Α.Α.) ως εξής:

Πρόγραμμα	Δημόσια Δαπάνη σε εκατ. €
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ανάπτυξης της Υπαιθρου (Ε.Π.Α.Α.-Α.Υ.)	1.776
Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα (Γεωργία, αλιεία)	1.478
LEADER +	251
Επιχειρησιακό πρόγραμμα αλιείας	320
Εγγραφο Προγραμματισμού Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Π.Α.Α.)	2.686
ΣΥΝΟΛΟ	6.512

Οι γενικοί στόχοι του **Ε.Π.Α.Α.-Α.Υ.** είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας, η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου και η διατήρηση του περιβάλλοντος και της κοινωνικής συνοχής. Οι κυριότερες δράσεις που έχουν προγραμματιστεί και ήδη υλοποιούνται είναι οι εξής:

- Επενδύσεις στη γεωργική εκμετάλλευση.....7.000 σχέδια
- Μεταποίηση και εμπορία.....1.000 σχέδια
- Νέοι αγρότες.....14.000 άτομα
- Εγγειοβελτιωτικά.....279 εκατ. €
- Ανάπτυξη αγροτικού χώρου.....312 εκατ. €

Επίσης, χρηματοδοτούνται δράσεις που αφορούν την προώθηση των εξαγωγών, την προώθηση της αγροτικής έρευνας, τις εκπαιδευτικές δομές, τη γενετική βελτίωση, την καταπολέμηση των εκθρών και ασθενειών και την ανάπτυξη και προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος.

Τα **Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα** εξυπηρετούν τους ίδιους στόχους και δρουν συμπληρωματικά του Ε.Π.Α.Α.-Α.Υ. σε περιφερειακό επίπεδο.

Η κοινοτική πρωτοβουλία **LEADER+** αποτελεί μία συνέχεια της πρωτοβουλίας LEADER II και αποσκοπεί στην ανάπτυξη της υπαίθρου μέσα από την αξιοποίηση και ενεργοποίηση των τοπικών πόρων, στοχεύοντας στην αειφορική ανάπτυξη και στην άρση της απομόνωσης στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές της Ελλάδος. Στόχος, έως το πέρας της τρίτης

προγραμματικής περιόδου, είναι η υλοποίηση 40 τοπικών επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Στα πλαίσια του **Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας** προγραμματίζεται η ανανέωση του αλιευτικού στόλου μέσω της διάλυσης αλιευτικών σκαφών (11.000GT) και της κατασκευής νέων (7.000GT), η αύξηση της δυναμικότητας των υδατοκαλλιεργειών κατά 38.000 τόνους και η βελτίωση της μεταποίησης και εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων μέσω επενδυτικών σχεδίων που θα οδηγήσουν σε αύξηση της μεταποίησης κατά 5.000 τόνους.

Στα πλαίσια του Ε.Π.Α.Α. προγραμματίζεται δημόσια δαπάνη 1.150 εκ.€ για την πρόωρη συνταξιοδότηση των αγροτών (40-50 χιλ. νέοι δικαιούχοι), 956 εκατ.€ για την εξισωτική αποζημίωση (περίπου 160.000 αγροτικές εκμεταλλεύσεις κατ' έτος), 400 εκατ. την προώθηση των αγροτοπεριβαλλοντικών μέτρων και 165 εκατ. τη δάσωση των γεωργικών εκτάσεων.

Μεταξύ των δύο προγραμματικών περιόδων που προαναφέρθηκαν η δημόσια δαπάνη υπέρ των μέτρων του Πυλώνα II αυξάνεται από 3.501 εκατ. € σε 6.512 εκατ.€, δηλαδή κατά 86%. Η σημαντικότερη αυτή αύξηση αποδεικνύει τη σημασία που αποδίδουμε στα μέτρα που στοχεύουν στην αγροτική ανάπτυξη, στη βελτίωση των δομών και της ανταγωνιστικότητας και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Σημειώνεται τέλος ότι μεταξύ 1996 και 2002 διατέθηκαν και 23,5 εκατ. από τον εθνικό προϋπολογισμό για καθαρώς εθνικά εγγειοβελτιωτικά έργα πέραν όσων υπήχθησαν στο Β' και στο Γ' Κ.Π.Σ.

1.3. Η οικονομική και νομισματική ενοποίηση και η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ένταξη της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε., αποτέλεσμα της δικής μας πολιτικής αλλά και προσπάθεια ολόκληρου του ελληνικού λαού, ωφέλησε και θα συνεχίσει να ωφελεί πολύπλευρα τον αγροτικό μας τομέα. Ο πληθωρισμός που επιβαρύνει ιδιαίτερα τα χαμηλά εισοδήματα μειώθηκε από 20,4% το 1990 σε 3,6% το 2002 που αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο εδώ και αρκετές δεκαετίες. Το κόστος του χρήματος για τους αγρότες μειώθηκε επίσης θεαματικά μεταξύ 1995 και 2003 από 24% σε 6,50% για τα καλλιεργητικά δάνεια και από 22% σε 7,50% για τα μεσοπρόθεσμα χωρίς να συνυπολογίζεται η επιδότηση του επιτοκίου. Απαλλαχθήκαμε από το συνεχές άγχος της αναπροσαρμογής της πράσινης ισοτιμίας της δραχμής και από την εφαρμογή των νομισματικών εξισωτικών ποσών που επιδοτούσαν τις εισαγωγές μας και επιβάρυναν τις εξαγωγές μας.

Πρωθήσαμε τη **διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης** με 10 νέα κράτη μέλη – η Πράξη Προσχώρησης υπεγράφη στην Αθήνα επί ελληνικής προεδρίας – που αυξάνει τους καταναλωτές των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων της ενιαίας εσωτερικής αγοράς κατά 75 εκατομμύρια. Κατά

κανόνα οι γεωργικοί τομείς των χωρών αυτών είναι συμπληρωματικοί και όχι ανταγωνιστικοί προς την ελληνική γεωργία. Δημιουργούνται συνεπώς νέες διέξοδοι για τις εξαγωγές των γεωργικών μας προϊόντων από το 2004.

2. ΜΕΤΡΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Πέραν όμως των ρυθμίσεων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, στη διαμόρφωση της οποίας πρωταγωνιστούμε, εφαρμόζουμε και πληθώρα εθνικών μέτρων σε μία σειρά από τομείς:

2.1. Φορολογικά μέτρα και κίνητρα

Φορολογία εισοδήματος: Εφαρμόζουμε προαιρετικά το αντικειμενικό σύστημα. Οι συντελεστές του τεκμαρτού εισοδήματος είναι τόσο χαμηλοί ώστε σε συνδυασμό με τα αφορολόγητα όρια αφήνουν τα γεωργικό εισόδημα πρακτικά αφορολόγητο.

Φορολογία κεφαλαίου: Εισήγαμε πληθώρα φοροαπαλλαγών και ατελειών για τις κληρονομίες, για τις δωρεές, για τις γονικές παροχές και για τη μεταβίβαση ακινήτων. Θεσπίσαμε επιπλέον απαλλαγές για τους νέους αγρότες.

Φορολογία Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας: Πλήρης απαλλαγή για τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Οι αγρότες που υπάγονται στο ειδικό φορολογικό καθεστώς εξαιρούνται από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και έκδοσης φορολογικών στοιχείων αξίας για τις πωλήσεις των προϊόντων τους. Επιστρέφεται το ποσό του Φ.Π.Α. που έχουν καταβάλει για την αγορά αγαθών που πραγματοποίησαν (εισορές, μηχανήματα) με την εφαρμογή συντελεστών. Αυξήσαμε τους συντελεστές αυτούς

- από 2,5% σε 4% για την αλιεία και τη δασική παραγωγή
- από 3,5% σε 5% για τη φυτική παραγωγή
- από 5% σε 6% για τη ζωϊκή παραγωγή

Εισφορά αγροτικών αυτοκινήτων

Η εισφορά του Δημοσίου διατηρείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα: 150 έως 235€ για ανοικτά φορτηγά μικτού βάρους από 1,2 τόνους έως 4 τόνους.

Είσπραξη δημοσίων εσόδων

Οι αγρότες απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού ενημερότητας κατά την είσπραξη των αποζημιώσεων από καταστροφές ή των επιδοτήσεων στην παραγωγή.

Αγροτικό πετρέλαιο και υγραέριο

Οι αγρότες απαλλάσσονται κατά 50% του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης καυσίμων μέσω επιστροφών. Οι συντελεστές επιστροφής αυξήθηκαν από 1,59% σε 2% για τη φυτική παραγωγή και από 0,45% σε 0,60% για τη ζωϊκή παραγωγή. Απαλλάσσεται επιπλέον 30%, δηλαδή συνολικά 80%, του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης καυσίμων των θερμοκηπίων, ξηραντηρίων,

ανεμομεικτών και αντλητικών συγκροτημάτων. Η χρήση υγραερίου για τη γεωργία επιβαρύνεται με φόρο 0,29€/τόνο έναντι του κανονικού 100€/τόνο. Για τους δασικούς συνεταιρισμούς προβλέπεται η προμήθεια βενζίνης με μειωμένο φόρο. Όλοι οι αλιείς απαλλάσσονται κατά 100% του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης καυσίμων.

Ηλεκτρική ενέργεια

Το αγροτικό τιμολόγιο της Δ.Ε.Η. είναι πολύ πιο χαμηλό σε σύγκριση με τις άλλες χρήσεις. Το αγροτικό ρεύμα μέσης τάσης κυμαίνεται από 2,85 έως 4,2 λεπτά/Kwh, ενώ το οικιακό από 6,2 έως 12,6 λεπτά/Kwh και το βιομηχανικό έως 9,7 λεπτά/Kwh. Η έκπτωση που παρέχεται από τη Δ.Ε.Η. στους αγρότες φθάνει τα 150 εκατ.€/έτος.

2.2. Αγροτική πίστη

Η Α.Τ.Ε. είναι ο μεγαλύτερος πιστωτής της ελληνικής γεωργίας και της μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων. 340.000 αγρότες εξυπηρετούνται μέσω λογαριασμών καταθέσεων και 230.000 χρηματοδοτούνται με κεφάλαια κίνησης και επενδυτικά δάνεια. Οι εκταμιεύσεις της Α.Τ.Ε. ανέρχονται σε 2 δισεκατομμύρια και τα υπόλοιπα δανείων στο τέλος του έτους σε 5,5 δισεκατομμύρια επιτόκια χορηγήσεων συμπίεστηκαν από 1/1/03 σε 6,50% για τα κεφάλαια κίνησης και σε 7,50% για τα επενδυτικά δάνεια. Ο εθνικός προϋπολογισμός επιδοτεί τους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες με 2 ποσοστιαίες μονάδες για τα κεφάλαια κίνησης και 1 ποσοστιαία μονάδα για τα επενδυτικά δάνεια. Κατά τα τελευταία χρόνια από τις ρυθμίσεις και διαγραφές χρεών ή ακόμη και από διακανονισμούς έχουν τακτοποιηθεί οφειλές ύψους 4,1 δισεκατομμύρια. Η Α.Τ.Ε. προχώρησε στον εκσυγχρονισμό της με τέσσερα προνομιακά προϊόντα:

- Λογαριασμός Ταμιευτηρίου Αγροτών, με επιτόκιο κατά 0,15% υψηλότερο του κανονικού
- Αγροκάρτα MAESTRO
- Ανοιχτό δάνειο αγροτών
- Ενιαίο μακροπρόθεσμο δάνειο αγροτών

2.3. Ασφάλιση γεωργικής παραγωγής

Με μία μικρή ασφαλιστική εισφορά από 3% για τη φυτική παραγωγή και 0,5% για το ζωϊκό κεφάλαιο οι αγρότες ασφαλίζουν την παραγωγή τους έναντι μίας πληθώρας κινδύνων. Κατά το πρόσφατο παρελθόν δημιουργήσαμε τον Οργανισμό ΟΑΣΙΣ ως φορέα συντονισμού, αντασφάλισης και επιδότησης ασφαλιστρού. Οι ενισχύσεις ΠΣΕΑ καταβάλλονται πλέον από τον ΕΛΓΑ, όπως άλλωστε και οι αποζημιώσεις για τις καταστροφές από τις αντίξοες καιρικές και άλλες συνθήκες. Σήμερα οι αγρότες

- πληρώνονται γρηγορότερα για τις αποζημιώσεις ΕΛΓΑ
- πληρώνονται γρηγορότερα για τις ενισχύσεις ΠΣΕΑ
- πληρώνονται καλύτερα (μεγαλύτερα ποσοστά ζημιών και υψηλότερες τιμές)
- είναι ασφαλισμένοι για περισσότερους κινδύνους

- πληρώνονται με κατάθεση στο λογαριασμό τους

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2003 εκταμιεύσαμε για αποζημιώσεις ΕΛΓΑ και ενισχύσεις ΠΣΕΑ ποσό 279 εκατ.€ που αποτελεί ρεκόρ όλων των εποχών.

2.4. Ασφάλιση αγροτών

Το 1988 η βασική σύνταξη ήταν 8.500 δρχ/μήνα, χωρίς να λειτουργεί ανταποδοτικό σύστημα (εισφορές). Από το 1988 έως το 1998 λειτούργησε προαιρετικό ανταποδοτικό σύστημα ασφάλισης επιπλέον της βασικής σύνταξης, με τρεις ασφαλιστικές κλάσεις. Έτσι το 1998 η βασική μηνιαία σύνταξη διαμορφώθηκε στις 32.000 δρχ και η προαιρετική πρόσθετη στις 21.000 – 39.000 δρχ. Από το 1998 εφαρμόζεται το καθεστώς της Κύριας Ασφάλισης των Αγροτών με υποχρεωτική ανταπόδοση (εισφορές). Κατά το 2003 οι μηνιαίες συντάξεις διαμορφώνονται ως εξής:

Βασική: 170€ για όλους τους ασφαλισμένους (58.000 δρχ).

Πρόσθετη: από 70 έως 128€ για τους προαιρετικά ασφαλισμένους από το 1988-1998 (23.900 – 43.600 δρχ).

Κύρια: από 34 έως 9€ για 5 χρόνια ασφάλισης από το 1998 (11.600 – 33.400 δρχ).

Σύνολο: 274 έως 396€ (93.500 έως 135.000 δρχ).

Η συμμετοχή του εθνικού προϋπολογισμού στις δαπάνες του ΟΓΑ είναι σημαντική και η μέχρι τώρα αύξηση των συντάξεων αλματώδης.

2.5. Επαγγελματική κατάρτιση

Το 1997 ιδρύσαμε τον Οργανισμό ΔΗΜΗΤΡΑ με αποκλειστικό έργο την εκπαίδευση και την κατάρτιση των αγροτών. Για το τρέχον έτος αποφασίστηκε η κατάρτιση 5.500 αγροτών, αριθμός που θα βαίνει αυξανόμενος μέχρι την ολοκλήρωση του Γ' Κ.Π.Σ. Σχετικό πρόγραμμα ενημέρωσης των στρατευσίμων είχε ήδη μεγάλη απήχηση. Συμπληρώσαμε το θεσμικό πλαίσιο για τη χορήγηση του Πράσινου Πιστοποιητικού.

2.6. Περιβάλλον, βιολογική γεωργία

Εφαρμόζεται μία σειρά από δράσεις και προγράμματα: βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία, μείωση νιτρορύπανσης, προστασία απειλούμενων φυλών ζώων, εκτατική γεωργία, μείωση χρήσης εισροών, διαχείριση λιμνών και λιμνοθαλασσών και κώδικας ορθής γεωργικής πρακτικής.

2.7. Ποιοτικός έλεγχος γεωργικών προϊόντων. Τρόφιμα

Γίνονται έλεγχοι σχετικά με τις ποιοτικές προδιαγραφές των τροφίμων, τα ραδιενεργά κατάλοιπα, τις μυκοτοξίνες, τα βαρέα μέταλλα και τις προσμίξεις με επικίνδυνες ύλες. Έπαυσε η λειτουργία των παλαιών σφαγείων, ορισμένα βελτιώθηκαν σημαντικά, ενώ ιδρύθηκαν δεκάδες νέα με σύγχρονες προδιαγραφές. Αναλαμβάνονται δράσεις ακόμη και για την υγιεινή του γάλακτος και των αλιευμάτων. Προωθούμε τα Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης και τα Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης.

2.8. Υγεία και προστασία των ζώων. Δημόσια υγεία

Εφαρμόζονται προγράμματα για την αντιμετώπιση ασθενειών σε όλα τα είδη, ακόμη και για τα ιπποειδή, τις μέλισσες και τα ψάρια. Από το 2001 όλα τα σφάγια των μεγάλων βοοειδών εξετάζονται για τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια. Λειτουργούν συνοριακοί σταθμοί για τον κτηνιατρικό έλεγχο των εισαγόμενων ζώων και ζωϊκών προϊόντων. Καταρτίσαμε νομοσχέδιο για τα αδέσποτα ζώα και τα ζώα συντροφιάς.

2.9. Συνεργατισμός

Προωθήσαμε τη σύσταση και τη λειτουργία των Ομάδων Παραγωγών. Προβήκαμε σε αλληπάλληλες ρυθμίσεις χρεών των συνεταιριστικών οργανώσεων. Επιχορηγούμε τη λειτουργία των ΠΑΣΕΓΕΣ, ΓΕΣΑΣΕ και ΣΥΔΑΣΕ. Αναμορφώσαμε το θεσμικό πλαίσιο των συνεταιριστικών οργανώσεων και προωθήσαμε Προεδρικά Διατάγματα για τα κίνητρα συγχώνευσης των οργανώσεων παραγωγών και για τον τρόπο άσκησης της εποπτείας τους.

2.10. Έρευνα

Η συμβολή του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. στην αγροτική ανάπτυξη της χώρας μας είναι σημαντική, δεδομένου ότι κάθε χρόνο εκτελούνται ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα αρκετών εκατ. €, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Γεωργίας, τις επιχειρήσεις, τις Περιφέρειες και τους Δήμους της χώρας καθώς και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα της αγροτικής παραγωγής (γεωργία – κτηνοτροφία, δάση, αλιεία) την κτηνιατρική, την μεταποίηση τροφίμων καθώς και την προστασία του αγροτικού περιβάλλοντος.

2.11. Διεπαγγελματικές οργανώσεις

Θεσμοθετήσαμε τις διεπαγγελματικές οργανώσεις. Μέχρι σήμερα έχουν συσταθεί

- Η Δ.Ο. Αμπέλου και Οίνου

- Η Δ.Ο. Οπωροκηπευτικών
- Η Δ.Ο. Καπνού
- Η Δ.Ο. Ελαιολάδου και ελιάς.

Πρόκειται για νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου στα οποία συμμετέχουν όλοι οι φορείς που εμπλέκονται με την παραγωγή, τη μεταποίηση, την εμπορία και τη διανομή των αγροτικών προϊόντων και στόχο έχουν να συμβάλλουν στη στήριξη των προϊόντων στην αγορά.

2.12. Δάση

Εκτελούνται έργα εκμετάλλευσης και προστασίας δασών, αναδασώσεις, διευθετήσεις χειμάρρων, δημιουργίας χώρων αναψυχής, θηραματοπονίας, κατάρτισης δασικών χαρτών, ίδρυσης δασικών χωριών και ορεινών ποδηλατοδρόμων. Με το πρόγραμμα δάσωσης γεωργικών εκτάσεων δασώθηκαν 360.000 στρέμματα. Ορισμένα από τα μέτρα αυτά συγχρηματοδοτούνται από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

2.13. Αλιεία

Επιδoteίται η διάλυση παλαιών και η κατασκευή νέων σκαφών. Προωθούνται οι υδατοκαλλιέργειες και οι επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων. Τα μέτρα εντάχθηκαν στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

2.14. Εξωτερικές σχέσεις

Συμμετέχουμε στη Συνθήκη Επισιτιστικής Βοήθειας με 10.000 τον. σιτηρών ετησίως. Ενεργοποιούμαστε στις διμερείς αναπτυξιακές σχέσεις με δεκάδες χώρες.

2.15. Εκσυγχρονισμός του διοικητικού μηχανισμού

Οι παλιές περιφερειακές υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας υπάγονται πλέον στη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Δυστυχώς πολλές από αυτές αντιμετωπίζουν ακόμα λειτουργικά προβλήματα. Το Υπουργείο είναι πλέον ένας συντονιστικός φορέας πολιτικής. Για την εφαρμογή του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ιδρύθηκαν οι Διαχειριστικές Αρχές. Καταργήθηκαν οι Οργανισμοί Βάμβακος, Καπνού και Ελαιολάδου και ιδρύθηκαν νέοι: ΟΠΕΚΕΠΕ, ΟΑΣΙΣ, AGROCERT, ΑΓΡΟΓΗ και ΔΗΜΗΤΡΑ. Προωθήθηκαν το ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, το αμπελουργικό και ελαιοκομικό μητρώο και τα μητρώα των ζώων και των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Από το 2001 λειτουργεί ειδική Διϋπουργική Επιτροπή για την ανασυγκρότηση της υπαίθρου υπό τον κ. Πρωθυπουργό.

2.16. Κοινωνικός διάλογος

Ενεργοποιήθηκε το Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής και η Εθνική Επιτροπή Αγροτικής Πολιτικής με τη συμμετοχή του πολιτικού κόσμου, υπηρεσιακών παραγόντων, εκπροσώπων των αγροτών, των μεταποιητών, των εμπόρων, των καταναλωτών και της ακαδημαϊκής κοινότητας. Το Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής από τον Ιανουάριο του 1997 συνήλθε σε 10 συνεδριάσεις.

Το Υπουργείο Γεωργίας ξεκίνησε κοινωνικό διάλογο με όλους τους φορείς με στόχο την κατάρτιση ενός Σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής για την Ελληνική Γεωργία και την Ύπαιθρο με δεκαετή ορίζοντα.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΑΠΟ ΤΟ 1996

N.2520/1997 «Μέτρα για τους νέους αγρότες, σύσταση Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 173/Τ.Α' /1-9-1997).

N.2538/1997 «Τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας για τα γεωργικά και κτηνιατρικά φάρμακα, ρύθμιση χρεών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 242/Τ.Α/1-12-1997).

N.2612/1998 «Ανάθεση της δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβεστικό Σώμα» (ΦΕΚ. 112/Τ.Α./25-5-1998).

N.2637/1998 «Σύσταση Οργανισμού Πιστοποίησης Λογαριασμών, Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Επισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων, Γενικών Διευθύνσεων και θέσεων Προσωπικού στο Υπουργείο Γεωργίας και "Εταιρείας αξιοποίησης Αγροτικής Γης Α.Ε." και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ. 200/Τ.Α./27-8-1998).

N.2732/1999 «Διεπαγγελματικές Οργανώσεις και ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας» (ΦΕΚ. 154/Τ.Α/30-7-1999).

N.2945/2001 «Εθνικό σύστημα προστασίας της αγροτικής δραστηριότητας και άλλες ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Γεωργίας» (ΦΕΚ. 223/Τ.Α' /8-10-2001).

N.3147/2003 «Ρύθμιση θεμάτων αγροτικής γης.... και άλλες διατάξεις».

Υποβλήθηκαν δύο νομοσχέδια:

- Περί δεσποζομένων και αδέσποτων ζώων
- Περί προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων ... κ.λ.π.

3. ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τον Οκτώβριο του 2002 στο Συμβούλιο Κορυφής των Βρυξελλών, αποφασίστηκε ότι το ανώτατο όριο της κοινοτικής δαπάνης για τα μέτρα στήριξης των γεωργικών προϊόντων θα αυξάνεται από το 2007 με 1% κατ' έτος σε ονομαστικές τιμές μέχρι το 2013. Αυτό σημαίνει ότι εξασφαλίζονται οι συνολικές κοινοτικές πιστώσεις για τη στήριξη των γεωργικών προϊόντων περίπου στα σημερινά πραγματικά επίπεδα μέχρι το έτος αυτό. Παρέχεται έτσι η βεβαιότητα για τη στήριξη του αγροτικού εισοδήματος όχι μόνο για την επόμενη τετραετία αλλά για την επόμενη δεκαετία. Οπωσδήποτε θα επιθυμούσαμε μία ευνοϊκότερη ρύθμιση αλλά είναι πολλοί αυτοί που αντιστρατεύονται την Κοινή Αγροτική Πολιτική ακόμα και στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν άρχισαν οι διαπραγματεύσεις για τη μεταρρύθμισή της ορισμένοι μιλούσαν για την πλήρη κατάργησή της. Να γιατί η τελική έκβαση της μεταρρύθμισης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, που ήταν αποτέλεσμα των δικών μας προσπάθειών επί ελληνικής προεδρίας, αποτελεί μεγάλη επιτυχία.

Στο ίδιο Συμβούλιο Κορυφής και μετά από έντονη διαπραγμάτευση και δικές μας πιέσεις αποφασίστηκε επίσης ότι «οι ανάγκες των παραγωγών που διαμένουν στις μειονεκτικές περιοχές της τωρινής Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να διαφυλαχθούν». Η απόφαση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για την ελληνική γεωργία.

Παράλληλα, συνεχίζονται στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (Π.Ο.Ε.) οι διαπραγματεύσεις για τον τομέα της γεωργίας που άρχισαν από το έτος 2000. Οι πιέσεις που ασκούνται από τις τρίτες χώρες εις βάρος της Κ.Α.Π. είναι εντονότερες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει υποβάλει ήδη την πρόταση της, η οποία είναι μετριοπαθής. Προβλέπει μεν περιορισμό της στήριξης που είχε συμφωνηθεί στο Γύρο της Ουρουγουάης αλλά κατ' ουσία επιτρέπει τη διατήρηση της δομής και της φιλοσοφίας της σημερινής Κ.Α.Π. και κατά συνέπεια και των υφιστάμενων μέτρων. Στις αρχές του 2003 ο Πρόεδρος της Ειδικής Διαπραγματευτικής Ομάδας της Επιτροπής Γεωργίας του Π.Ο.Ε. υπέβαλε μία συμβιβαστική πρόταση με σκοπό να γίνει αποδεκτή από όλα τα μέλη του Π.Ο.Ε. Η πρόταση αυτή ήταν εξαιρετικά δυσμενής για την Κ.Α.Π. και απορρίφθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, δηλαδή το δεδομένο δημοσιονομικό πλαίσιο σε συνδυασμό με τη διεύρυνση και τις εξωτερικές πιέσεις που ασκούνται, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις αρχές του 2003 υπέβαλε μία δέσμη προτάσεων για νέα μεταρρύθμιση της Κ.Α.Π.: αποδέσμευση των ενισχύσεων από την παραγωγή, μείωση των ενισχύσεων και περιοριστικά μέτρα σε σειρά προϊόντων μεταξύ των οποίων το σκληρό σιτάρι και το ρύζι.

Μόλις πέντε μήνες μετά την υποβολή των προτάσεων εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η ελληνική προεδρία κατάφερε μετά από ένα εξαντλητικό πρόγραμμα εργασιών και διαπραγματεύσεων, να οδηγήσει το Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας σε συμφωνία πάνω στη δική της

συμβιβαστική πρόταση. Υπενθυμίζεται ότι οι διαπραγματεύσεις για τις προηγούμενες αναθεωρήσεις της Κ.Α.Π., δηλαδή η αναθεώρηση του 1992 και η αναθεώρηση στα πλαίσια της Agenda 2000, διήρκεσαν 1,5 έως 2 χρόνια η κάθε μία. Οι διαπραγματεύσεις για την τρέχουσα μεταρρύθμιση επί ελληνικής προεδρίας διήρκεσαν μόλις πέντε μήνες παρ' όλον ότι οι αλλαγές που αποφασίστηκαν είναι πολύ πιο σημαντικές από αυτές του παρελθόντος.

Εν περιλήψει, τα σημαντικά σημεία της μεταρρύθμισης έχουν ως εξής:

- Μέχρι το 2007 οι ενισχύσεις για τα σιτηρά, το ρύζι, το αιγοπρόβειο κρέας, το βόειο κρέας και το γάλα (μελλοντικά) θα αποδεσμευτούν από την παραγωγή. Αυτό σημαίνει ότι εφεξής το ύψος των ενισχύσεων που θα εισπράττει κάθε αγρότης δεν θα είναι συνάρτηση του είδους και του όγκου της τρέχουσας παραγωγής του αλλά θα ισούται με τις ενισχύσεις που εισέπραξε κατά μέσον όρο κατά την περίοδο 2000 – 2002. Για να μην επέλθει μείωση της παραγωγής και αποδιοργάνωση της προσφοράς, τα κράτη μέλη μπορούν να κρατήσουν δεσμευμένο με την παραγωγή ένα μέρος των ενισχύσεων (25% έως 50%).
- Οι ενισχύσεις θα μειωθούν κατά 3% το 2005, κατά 4% το 2006 και κατά 5% το 2007. Από τις μειώσεις εξαιρούνται οι παραγωγοί που εισπράττουν έως 5.000€ (90% των ελληνικών εκμεταλλεύσεων). Οι εξοικονομήσεις των πόρων από τα μέτρα στήριξης των προϊόντων θα χρησιμοποιηθούν υπέρ των μέτρων της αγροτικής ανάπτυξης (Πυλώνας II). Εάν χρειαστούν μεγαλύτερες εξοικονομήσεις για τον κοινοτικό προϋπολογισμό το Συμβούλιο θα αποφασίσει σχετικά μετά το 2007.
- Οι ενισχύσεις υπέρ των παραγωγών των νησιών του Αιγαίου Πελάγους δεν θα αποδεσμευτούν από την παραγωγή ούτε θα μειωθούν.
- Μετά από έντονες πιέσεις της ελληνικής αντιπροσωπείας υιοθετήθηκε δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση των πόρων χρηματοδότησης των μεσογειακών προϊόντων (βαμβάκι, καπνός, ελαιόλαδο) μέχρι το 2013.
- Αυξάνεται η ελληνική ποσόστωση αγελαδινού γάλακτος από 700.000 τον. σε 820.000 τον.
- Η μείωση της στρεμματικής ενίσχυσης για το σκληρό σιτάρι περιορίστηκε σημαντικά (32,5€/στρέμμα αντί του ισχύοντος 34,5€/στρέμμα).
- Μειώνεται η τιμή παρέμβασης του ρυζιού ενώ αυξάνεται σημαντικά η στρεμματική ενίσχυση. Αμβλύνεται η συνυπευθυνότητα που εφαρμόζεται σε περίπτωση υπερπαραγωγής. Νέο καθεστώς θα ισχύσει για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες που θα προστατεύει καλύτερα την εγχώρια παραγωγή.
- Αυξάνονται οι κοινοτικές ενισχύσεις για τους ξηρούς καρπούς, για τα μέτρα υπέρ των περιοχών του Στόχου I, για τη μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων, για τα μέτρα υπέρ του περιβάλλοντος, για τους νέους αγρότες και για τα κρατικά δάση.

Διαφυλάχθηκαν έτσι κατά τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των ελλήνων αγροτών. Η μερική αποδέσμευση των ενισχύσεων από την παραγωγή θα τους επιτρέψει να προσαρμοστούν καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς, οι

εξοικονομήσεις από τη μείωση των ενισχύσεων των μεγάλων παραγωγών θα κατευθυνθούν σε μέτρα αγροτικής ανάπτυξης, εξασφαλίστηκαν τα μεσογειακά προϊόντα, ικανοποιήθηκε το διαχρονικό αίτημά μας για αύξηση της ποσόστωσης γάλακτος και αποκρούστηκαν οι αρνητικές προτάσεις για το σκληρό σιτάρι και το ρύζι.

Η κυριότερη επιτυχία της μεταρρύθμισης συνίσταται στο ότι καθιστά πλέον την Κ.Α.Π. συμβατή με τους κανόνες του Π.Ο.Ε. Ανοίγει έτσι ο δρόμος για την επίτευξη συμφωνίας των διαπραγματεύσεων του Γύρου της Doha κατά τον επόμενο Σεπτέμβριο.

4. Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΑΣ

Όπως προκύπτει από όσα προαναφέρθηκαν, η ελληνική γεωργία απολαμβάνει ήδη μίας μεγάλης και πολύπλευρης στήριξης. Είναι χαρακτηριστικό το μέγεθος της δημόσιας δαπάνης υπέρ του αγροτικού μας τομέα κατά τις τελευταίες δύο περιόδους.

Κατηγορία δαπάνης	2001 σε εκατ. €	2002 σε εκατ. €
Ενισχύσεις εθνικών προγραμμάτων	33	29
Ενισχύσεις κοινοτικών προγραμμάτων (εθνική και κοινοτική συμμετοχή)	254	309
Κάλυψη ελλείμματος Ε.Λ.Ε.ΓΕ.Π.	104	141
Επιδότηση επιτοκίων και επιστροφή ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων	73	78
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	420	500
Συντάξεις-αποζημιώσεις μέσω ΟΓΑ-ΕΛΓΑ	1.916	2.216
Εισπράξεις από Ευρωπαϊκή Ένωση για τον Πυλώνα I	2.572	2.562
ΣΥΝΟΛΟ	5.372	5.835

Οι εκταμιεύσεις αυτές μπορούν να συγκριθούν με τα 8.800 εκθίπου αποτελούν την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της γεωργικής μας παραγωγής. Σχέση 60-65%. Ειδικότερα, η δημόσια δαπάνη για τα μέτρα υπέρ της διαρθρωτικής μας πολιτικής μεταξύ Β' και Γ' προγραμματικής περιόδου αυξάνονται από 3.501 εκατ. € σε 6.512 εκατ. €. Τα ποσά αυτά αποτελούν μία έμπρακτη απόδειξη του ενδιαφέροντος της Κυβέρνησης για τον αγροτικό τομέα, ενδιαφέρον που θα συνεχίσει αμείωτο και κατά την επόμενη κυβερνητική περίοδο.

Η πολιτική που ακολουθήσαμε κατά τη συνεχή εξέλιξη των μηχανισμών της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είχε σαν αποτέλεσμα το ποσοστό εισπράξεων της χώρας μας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό να είναι κατά πολύ υψηλότερο από το ποσοστό συμμετοχής μας στη γεωργική παραγωγή της κοινότητας. Ενώ δηλαδή το ποσοστό συμμετοχής μας στην κοινοτική γεωργική παραγωγή ήταν 4% κατά το 2001, το ποσοστό των εισπράξεων μας από τις δαπάνες του ΕΓΤΠΕ – Εγγυήσεις έφτασε το 6,2% κατά το ίδιο έτος.

Εξασφαλίσαμε επίσης το υψηλότερο κατά μέσο όρο ποσό δημοσιονομικής στήριξης ανά στρέμμα καλλιεργούμενης γης μεταξύ όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης: 2.600 εκα€ / 40στ. στρέμματα = 65€/στρέμμα (22.150 δρχ/στρέμμα).

Εξάλλου, όπως καταμαρτυρούν τα πρόσφατα επίσημα στοιχεία της Eurostat το γεωργικό εισόδημα ανά Ετήσια Μονάδα Εργασίας στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 13,8% σε πραγματικούς όρους μέσα στην τελευταία τριετία, ποσοστό που είναι από τα μεγαλύτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το αποτέλεσμα αυτό δεν είναι τυχαίο αλλά οφείλεται στην ευόδωση των δικών μας προσπάθειών

και της δικής μας πολιτικής την οποία θα συνεχίσουμε να εφαρμόζουμε και κατά την επόμενη τετραετία.

Η στήριξη που παρέχεται στον αγροτικό μας τομέα δεν παρέχεται σε κανένα άλλο τομέα της ελληνικής οικονομίας, ούτε άλλωστε στον αγροτικό τομέα καμμίας άλλης χώρας εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έξάλλου η ελληνική ύπαιθρος δεν ωφελείται μόνο από την αγροτική μας πολιτική. Ωφελείται και από άλλες πολιτικές μας όπως καταμαρτυρούν μερικοί αριθμοί:

	1995	2001
μήκος αυτοκινητοδρόμου	420 χιλιομ.	742 χιλιομ.
επιβατηγά αυτοκίνητα / 1.000 κατοίκους	211	342
αεροπορικά εισιτήρια	26 εκατ.	35 εκατ.
αριθμός ξενοδοχείων	7.754	8.342
διανυκτερεύσεις τουριστών	37 εκατ.	47 εκατ.

Σημεία αρνητικής κριτικής της πολιτικής μας

Δυστυχώς, από μικρό μέρος του αγροτικού κόσμου, ασκείται μία κριτική κατά του κυβερνητικού έργου στους τομείς της στήριξης των γεωργικών προϊόντων και της αγροτικής ανάπτυξης η οποία συντηρείται και πολλαπλασιάζεται από πλευράς των κομμάτων της αντιπολίτευσης:

- ότι έχει καθυστερήσει η εφαρμογή του Γ' Κ.Π.Σ.,
- ότι καθυστερεί η ετήσια καταβολή των ενισχύσεων υπέρ των γεωργικών προϊόντων,
- ότι υφίστάμεθα καταλογισμούς εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Κατ' αρχήν τα θέματα αυτά αποτελούν το έλλασσον και τα περισσότερα επιχειρήματα είναι ψευδή. Ηθελημένα αγνοείται το σύνολο της πολιτικής μας και δίδεται έμφαση σε δευτερεύοντα σημεία. Η αλήθεια είναι ότι συνολικά ο αγροτικός μας τομέας στηρίζεται περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον τομέα της ελληνικής οικονομίας· ότι ο αγροτικός μας τομέας στηρίζεται περισσότερο από τον αγροτικό τομέα οποιασδήποτε άλλης χώρας στον κόσμο εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης· και ότι η δημόσια δαπάνη που παρέχεται ανά στρέμμα γεωργικής γης στην Ελλάδα είναι η υψηλότερη μεταξύ όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα αποτελέσματα αυτά δεν είναι τυχαία ούτε προέκυψαν αυτόματα, αλλά αποτελούν την κατάληξη των δικών μας μακροχρόνιων και άοκνων προσπαθειών που θα συνεχιστούν και στο μέλλον. Είναι η υλοποίηση του δικού μας οράματος.

Όσον αφορά λοιπόν στις καθυστερήσεις της υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ., η αλήθεια έχει ως εξής: μέχρι και την περίοδο του Β' Κ.Π.Σ. η υλοποίηση των προγραμμάτων ανήκε στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ η διαχείριση και ο έλεγχος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Από την έναρξη εφαρμογής του Γ' Κ.Π.Σ. η διαχείριση μεταβιβάστηκε στα κράτη μέλη και η Επιτροπή διατήρησε μόνο τον έλεγχο των προγραμμάτων. Προέκυψε συνεπώς η ανάγκη δημιουργίας νέων εθνικών υπηρεσιών, των Διαχειριστικών

Αρχών, για την αντιμετώπιση των νέων διοικητικών αναγκών πράγμα που προϋπέθετε μελέτη δομών, προσλήψεις, έκδοση νέων θεσμικών διατάξεων κ.λ.π. Από τις αρχές του 2003 το Γ' Κ.Π.Σ. υλοποιείται με γοργούς ρυθμούς οι οποίοι θα επιταχυνθούν έως το τέλος του έτους. Εξ άλλου το Β' Κ.Π.Σ. (1994 – 1999) εφαρμόζονταν μέχρι και το 2002, ενώ το Γ' Κ.Π.Σ. θα περιλαμβάνει δράσεις των οποίων οι νομικές δεσμεύσεις θα εκτείνονται μεν έως το 2006 αλλά η υλοποίησή τους και η εκταμίευση της δημόσιας δαπάνης έως το 2008.

Σχετικά με το χρόνο εκταμίευσης των ενισχύσεων για τη στήριξη των γεωργικών προϊόντων η αλήθεια είναι ότι το σύνολο των ενισχύσεων καταβάλλεται μέσα στις προθεσμίες που επιβάλλει η κοινοτική νομοθεσία. Για την εκταμίευση της ενίσχυσης σε ένα προϊόν προηγείται υποβολή αίτησης, καταχώρηση των στοιχείων, διοικητικοί έλεγχοι, φυσικοί έλεγχοι, διασταυρωτικοί έλεγχοι, δευτεροβάθμιοι έλεγχοι, αποστολή συγκεντρωτικών στοιχείων στις Βρυξέλλες, υπολογισμός της συνυπευθυνότητας σε κοινοτικό επίπεδο και τέλος εκταμίευση. Τα πάντα προβλέπονται λεπτομερώς από την κοινοτική νομοθεσία. Για παράδειγμα, στον τομέα των σιτηρών η κοινοτική νομοθεσία προβλέπει ότι η εκταμίευση της ενίσχυσης δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί πριν από την 15 Νοεμβρίου ή μετά την 31 Ιανουαρίου που ακολουθούν τη συγκομιδή. Κατά την περίοδο 2002/03 εκταμιεύσαμε σχεδόν το σύνολο των ενισχύσεων στα σιτηρά πριν από τα Χριστούγεννα του 2002. Το ίδιο ισχύει για τη σταφίδα, το αιγοπρόβειο και βόειο κρέας, το ελαιόλαδο, όπου κατά την προηγούμενη περίοδο σημειώσαμε ρεκόρ ταχύτητας στην εκταμίευση της κοινοτικής ενίσχυσης ενώ το ίδιο θα κάνουμε και κατά την τρέχουσα περίοδο κ.λ.π.

Τέλος, όσον αφορά τους καταλογισμούς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εις βάρος μας υπάρχει πράγματι ένα θέμα δυσλειτουργίας του διοικητικού μας μηχανισμού για τον οποίο ευθυνόμαστε. Η εφαρμογή του κοινοτικού καθεστώτος προϋποθέτει την ύπαρξη πολύ προηγμένων τεχνικών μέσων στην όλη διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων: μητρώα ζώων – όπου κάθε ζώο είναι σημασμένο με ενώτια, ειδικά δε τα βοοειδή συνοδεύονται με διαβατήριο από τη μέρα της γέννησης ή της εισαγωγής τους μέχρι τη σφαγή – ελαιοκομικό μητρώο, αμπελοουργικό μητρώο, ορθοφωτοχάρτες των γεωργικών εκτάσεων στη βάση αεροφωτογραφιών ή δορυφορικών εικόνων, λογισμικό σύστημα καταγραφής των αιτήσεων και παρακολούθησης κάθε φακέλου, πληθώρα ελέγχων, διασταύρωση των στοιχείων των ορθοφωτοχαρτών με τις αιτήσεις των δικαιούχων και τα αποτελέσματα των φυσικών ελέγχων κ.λ.π. Στο όλο σύστημα εμπλέκονται διοικητικά ορισμένες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, οι υπηρεσίες του νέου Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου ΟΠΕΚΕΠΕ, η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, οι συνεταιριστικές οργανώσεις και η Α.Τ.Ε. Από το 1996 εργαστήκαμε εντατικά για τη διοικητική αναβάθμιση του όλου συστήματος. Ιδρύσαμε τον ΟΠΕΚΕΠΕ, εντατικοποιήσαμε τους ελέγχους και καταβάλλουμε πλέον τις ενισχύσεις κατ' ευθείαν στους ατομικούς λογαριασμούς των δικαιούχων. Υπάρχει όμως ακόμη περιθώριο βελτιώσεων. Προγραμματίζουμε τη διοικητική επέκταση του ΟΠΕΚΕΠΕ σε επίπεδο νομού ώστε να βοηθήσει ή να υποκαταστήσει τις τοπικές υπηρεσίες. Εντάξαμε επίσης στο Πρόγραμμα Κοινωνία της Πληροφορίας δύο μεγάλα έργα σχετικά με τη νέα χαρτογράφηση των

γεωργικών εκτάσεων και τη δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης, διαχείρισης και ελέγχου των μητρώων του Υπουργείου Γεωργίας.

Οποσδήποτε όμως το θέμα των καταλογισμών δεν αίρει τα σημαντικά αποτελέσματα του συνόλου της αγροτικής μας πολιτικής έτσι όπως αυτή περιγράφηκε στις προηγούμενες σελίδες.

5. ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑ

Για την επόμενη τετραετία εξασφαλίσαμε ήδη:

- Τη **συμπύεση του πληθωρισμού** που θίγει κυρίως τα χαμηλά εισοδήματα και **τη μείωση του κόστους του χρήματος** λόγω Ο.Ν.Ε.
- Τη **διεύρυνση των αγορών των γεωργικών μας προϊόντων** λόγω διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Την **κοινοτική χρηματοδότηση** για τη στήριξη του γεωργικού εισοδήματος έως το 2013.
- Τη **χρηματοδότηση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης**.
- Τη **στήριξη των ορεινών & προβληματικών περιοχών**.
- Τη **μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής** ώστε να είναι συμβατή με τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου χωρίς να μειώνεται η συνολική παρεχόμενη στήριξη.

Δηλώνουμε την πολιτική μας βούληση για διατήρηση των εθνικών πόρων που διατίθενται υπέρ του γεωργικού μας τομέα στα σημερινά τουλάχιστον επίπεδα.

Επιπλέον, θα επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας:

- **Στην πλήρη υλοποίηση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης** και στη διαπραγμάτευση για ένα νέο **Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης**.
- **Στην προστασία του περιβάλλοντος και του καταναλωτή**.
- **Στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής**, στην εντατικοποίηση των ελέγχων και στην επιβολή αυστηρότερων ποινών σε περίπτωση απατών.
- **Στην αναβάθμιση των διοικητικών υπηρεσιών** εξυπηρέτησης των αγροτών. Στην υποβοήθηση της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στο έργο της.
- **Στην ευαισθητοποίηση των παραγωγών**. Στην ενεργοποίηση των ίδιων των αγροτών ώστε με την ενεργό βοήθεια της Διοίκησης, με νέες καλλιέργειες, νέες καλλιεργητικές πρακτικές, καλύτερη χρήση των εισροών, στενότερη παρακολούθηση της αγοράς, βελτίωση της διαπραγματευτικής τους θέσης μέσω των Ομάδων Παραγωγών να επιτυγχάνουν καλύτερες τιμές για τα προϊόντα τους.

Το όραμά μας για την ελληνική γεωργία του μέλλοντος είναι μία συμβολαιακή, συμμετοχική, ποιοτική γεωργία που σέβεται το περιβάλλον και τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1: Εξέλιξη του δείκτη τιμών καταναλωτή

Πίνακας 2: Αξία γεωργικής παραγωγής

Πίνακας 3: Οικονομικές ενισχύσεις στη γεωργία

Πίνακας 4: Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου στη γεωργία

Πίνακας 5: Βασικά επιτόκια Α.Τ.Ε. προς αγρότες

Πίνακας 6: Εργατικό δυναμικό στο γεωργικό τομέα

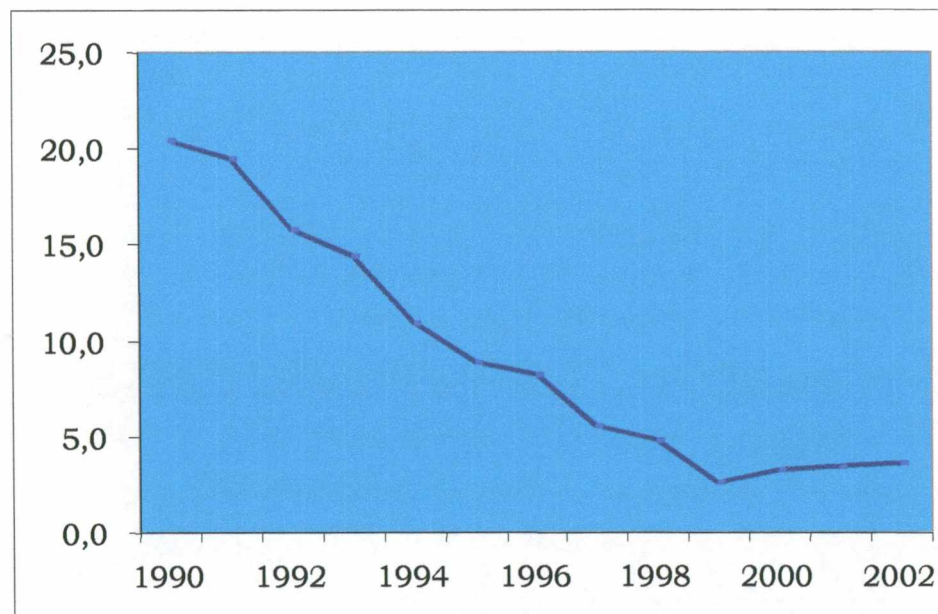
Πίνακας 7: Κατά κεφαλή αγροτικό εισόδημα

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

% ετήσιες μεταβολές

Έτος	Ετήσιες μεταβολές %
1990	20,4
1991	19,5
1992	15,8
1993	14,4
1994	10,9
1995	8,9
1996	8,2
1997	5,5
1998	4,8
1999	2,6
2000	3,2
2001	3,4
2002	3,6

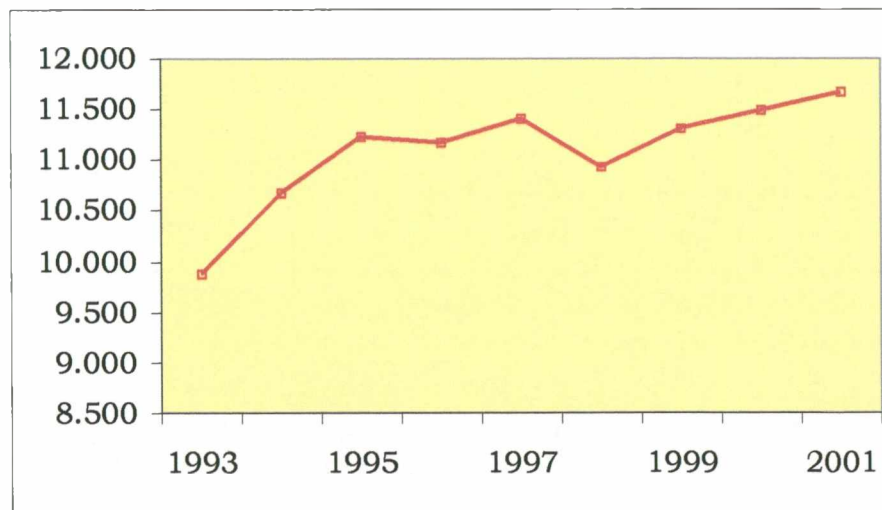
Πηγή : ΕΣΥΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΑΞΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

σε εκατ. €

Έτος	Αξία
1993	9.868
1994	10.670
1995	11.224
1996	11.173
1997	11.407
1998	10.935
1999	11.299
2000	11.492
2001	11.655

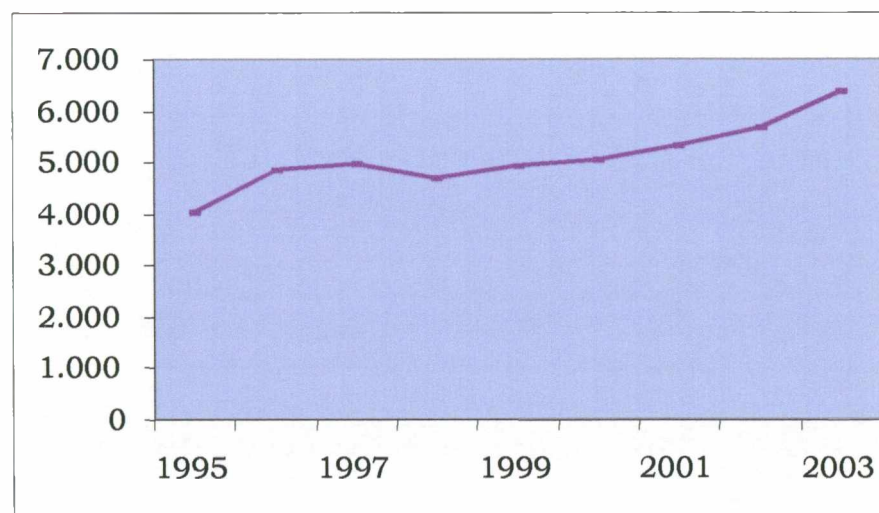
Πηγή : Eurostat

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

σε εκατ. €

Έτος	Ενισχύσεις
1995	4.035
1996	4.848
1997	4.980
1998	4.678
1999	4.930
2000	5.052
2001	5.323
2002 *	5.677
2003 **	6.391

* Εκτίμηση πραγματοποιήσεων

** Προϋπολογισθείσες

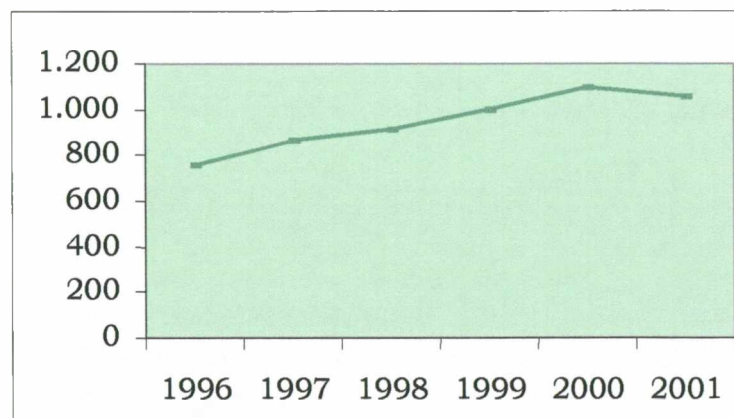
Πηγή : Εισηγητικές εκθέσεις προϋπολογισμού

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

σε εκατ. €

Έτος	Επενδύσεις
1996	752
1997	861
1998	910
1999	997
2000	1.098
2001	1.052

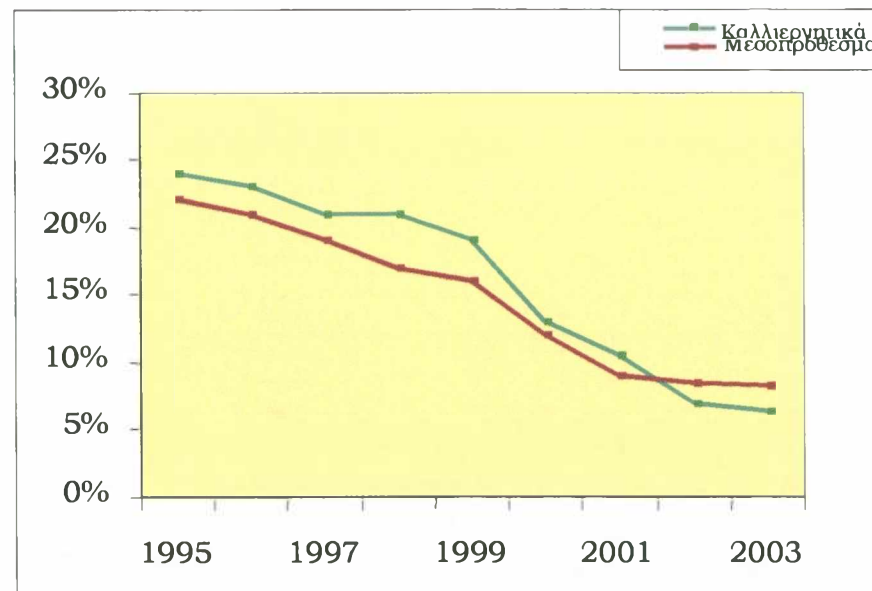

Πηγή : Eurostat

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ Α.Τ.Ε. ΠΡΟΣ ΑΓΡΟΤΕΣ

Έτος (Ιανουάριος)	Καλλιεργητικά	Μεσοπρόθεσμα
1995	24%	22%
1996	23%	21%
1997	23%	19%
1998	21%	17%
1999	19%	16%
2000	13%	12%
2001	10,50%	9%
2002	7%	8,50%
2003	6,50%	8,25%

Οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες επιδοτούνται

- για τα καλλιεργητικά δάνεια με 2 εκατοστιαίες μονάδες
- για τα μεσοπρόθεσμα με 1 εκατοστιαία μονάδα

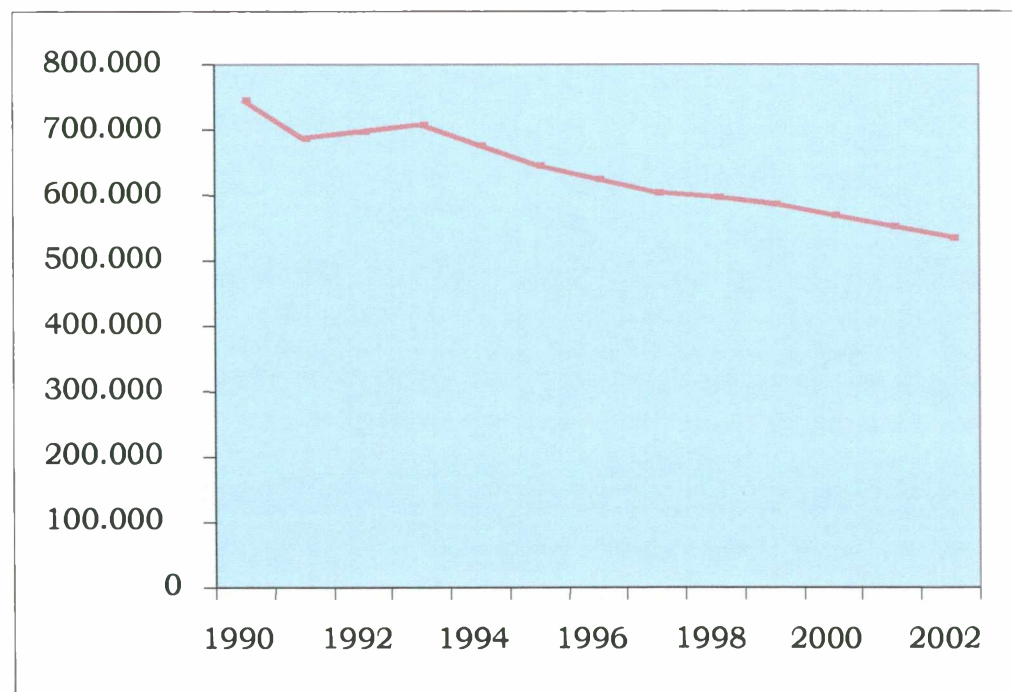
Πηγή : Α.Τ.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΣΤΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

(ετήσιες μονάδες εργασίας)

Έτος	Ετήσιες μονάδες εργασίας
1990	746.100
1991	687.200
1992	696.700
1993	707.900
1994	675.300
1995	644.600
1996	624.400
1997	604.800
1998	595.000
1999	585.500
2000	568.200
2001	551.500
2002	535.600

Πηγή : Eurostat/New Cronos/cose/ali/17.4.03